

Bytové domy Kolísky:

Od kolísky po nomináciu na CE ZA AR

TEXT: ARCHITEKTI ŠEBO LICHÝ
FOTO: TOMÁŠ MANINA

Štyri bytové domy, ktoré sa obracajú do zeleného vnútrobloku. Horizont parteru a striech rozšírený o obytné predzáhradky, konštrukcie lodží pripravené na obrastenie... Nová predmestská krajina s prvkami zelenej infraštruktúry, to sú Kolísky v Záhorskej Bystrici.

Rok 2023 je pre autorov projektu – ateliér Architekti Šebo Lichý, rokom projektu Kolísky. Po úspechu v medzinárodnej súťaži Big SEE Awards 2023 v slovinskej Lubláne sa s Kolískami zaradili medzi nominácie 22. ročníka ocenenia Slovenskej komory architektov – CE ZA AR 2023. Čím Kolísky oslovili autorov, obyvateľov projektu a čím odbornú porotu?

Blokový urbanizmus v praxi

Bytový komplex Kolísky je špecifický polohou na rozhraní obytnej štvrte a tradičnej dedinskej zástavby Záhorskej Bystrice. Ide o mestské bývanie s nádychom vidieka a práve túto myšlienku mali architekti na mysli počas hľadania dizajnu životného priestoru takmer pre stovku rodín. „Predstavovali sme si, ako sem prichádzame v detskom veku na prázdniny k babke na Záhorie, tešíme sa z všadeprítomnej zelene vo dvore, na balkónoch, vinúcej sa po trelážach. A na známe tváre, ktoré stretávame a s ktorými nám je dobre,“ predstavuje základný koncept architekt Tomáš Šebo. Toto všetko je v Kolískach prítomné v abstraktnej forme balkónov, kvetináčov so zeleňou, ústredného dvora s lieskami, ihrísk s grilom a lavičkami. A práve tieto motívy s abstrahovaným nádychom dedinskej atmosféry dávajú Kolískam neopakovateľný výraz a autenticitu. Kolísky sú riešené tak, ako by mali byť, podľa architektov, vyriešené všetky bytové domy – so všetkými autami schovanými pod zemou a polosúkromným dvorom so špecifickou atmosférou a funkciou.

Bytový komplex vychádza z blokového urbanizmu, kde sa exteriérový priestor delí na verejnú ulicu a poloverejný vnútroblok. Hmoty objektov sa smerom do svahu zmenšujú, urbanistické riešenie odkazuje na mierku mestských vĺ. Polozapustená podnož suterénu absorbovala všetko rezidenčné parkovanie a komerčnú vybavenosť.

Urbanistické riešenie Kolísk odkazuje na mierku mestských vĺ a budovy sa smerom do svahu znižujú. Architektonicky dominantným prvkom sú žlté balkónové konštrukcie, ktoré v dohľadnom čase zaplní zeleň. Tú

nájde aj na najvyšších podlažiach či vo vnútrobloku, kde vyrastie hájik z liesok, ktorý v letných mesiacoch zabezpečí príjemný chládk. Parkovacie miesta sú umiestnené v podzemnej garáži, kde sú vybudované aj viacúčelové kobky.

Komunita na prvom mieste

„Snažili sme sa priniesť koncept „kids friendly“ bývania,“ pokračuje Tomáš Šebo. „Uvedomili sme si, že lokalita tvorí veľmi podnetné prostredie na detský vývin. Blízkosť lesa, možnosti na výlety, blízka škola a škôlka či nová štvrť plná mladých rodín. Preto sme sa rozhodli vytvoriť miesto, ktoré bude čo najlepšie spĺňať potreby rodín a detí.“

Popínava zeleň je prítomná na balkónoch a pergolách predzáhradiek. Každý balkón je vyabstrahovanou tradičnou mrežou na popínanie – divého viniča, ruží. Každý má svoj kvetináč, svoj kúsok vidieckej záhrady s bylínkami, popínavou zeleňou, kvetmi. Celá centrálna časť vnútrobloku je architektonicky dôsledne prepracovaná a v súlade so súčasným trendom prepájania viacerých funkcií do jedného priestoru.

Pre deti je tu pieskovisko s preliezačkami, rodičia si majú kam sadnúť na kus reči, tínedžeri zas kde zacvičiť či zahrať pingpong. Pre všetky skupiny obyvateľov je tu dostatok prírodných zdrojov tieňa, akustických bariér a prvkov na sedenie.

Keď zeleň diktuje kvalitu projektu

Téma zelene v rezidenčných developer-ských projektoch dnes rezonuje nielen v odbornej verejnosti. Bývať na mieste, kde je zeleň v samom DNA projektu, so sebou prináša celú škálu zdravotných, ekologických, estetických aj spoločenských benefitov. „Rezidenčný development jednoducho nemôže byť plnohodnotný ani spoločensky zodpovedný bez dostatočného dôrazu na použitie zelene,“ hovorí záhradný architekt Vojtěch Urban, spoluautor bratislavských Kolísk.

Pre českého odborníka na krajinnú architektúru boli Kolísky prvou väčšou zákazkou na Slovensku a zároveň premiérovou spolupracou s ateliérom Architekti Šebo Lichý a ITB Development. Výsledkom je 3 400 m² trávnatých plôch, 40 vysadených stromov, 1 250 kríkov, 300 popínavých drevín, 2 300 trvaliek, 100 veľkých okrasných tráv, 4 pôsobivé zelené strechy a implementovanie vlastného know-how, ako aj najnovších poznatkov v oblasti modrozelenéj infraštruktúry či vertikálnych záhrad.

Okrem zrejmých ekologických benefitov má zeleň zásadný podiel aj na utužovaní susedských vzťahov. „Záhradka či záhon sú dobrou témou na rozhovor, ale aj príležitosťou na delenie o záľubu. Zeleň uvoľňuje stres a o manuálnej činnosti spojenej so zemou a s rastlinami to platí dvojnásobne. Súčasťou Kolísk sú priestranné komunitné záhony, ktoré na svoje fungovanie vyžadujú aktívne zapojenie obyvateľov, čím nabádajú na susedskú spoluprácu,“ vyzdvihuje záhradný architekt Vojtěch Urban.

Kolísky z pohľadu architekta Imricha Vaška

Bytový komplex štyroch symetrických domov, ktoré sa svojimi vnútornými nárožiami obracajú do uzavretého komunitného vnútrobloku, ponúkajú Bratislavčanom mestské bývanie na rozhraní novej obytnej štvrte a tradičnej dedinskej zástavby. Stovka rodín v dostupnej vzdialenosti verejnou dopravou od mesta v blízkosti krajiny Záhoria a lesoparku obýva zelený dizajnerský koncept, kde sa horizont parteru a striech rozširuje do obytných predzáhradiek, terás a troch typických podlaží s hybridizovanými konštrukciami balkónov/lodží s atmosférou záhradných altánkov, obrastených popínavou zeleňou. Rôznorodá treláž predsadených priestorov bytov vytvára komplexnú predmestskú krajinu individualizovaných záhrad a spoločného oddychového parku s ihriskom a socializovaných obytných štruktúr životného štýlu súčasnej mladej rodiny, žijúcej v meniacich sa spoločensko-pracovných a klimatických podmienkach.

Kolísky v číslach:

- 4 samostatné bytové bloky
- 98 dvojizbových až päťizbových bytov
- 160 parkovacích miest v podzemnej garáži
- 18 vonkajších parkovacích miest

Situácia

Pôdorys

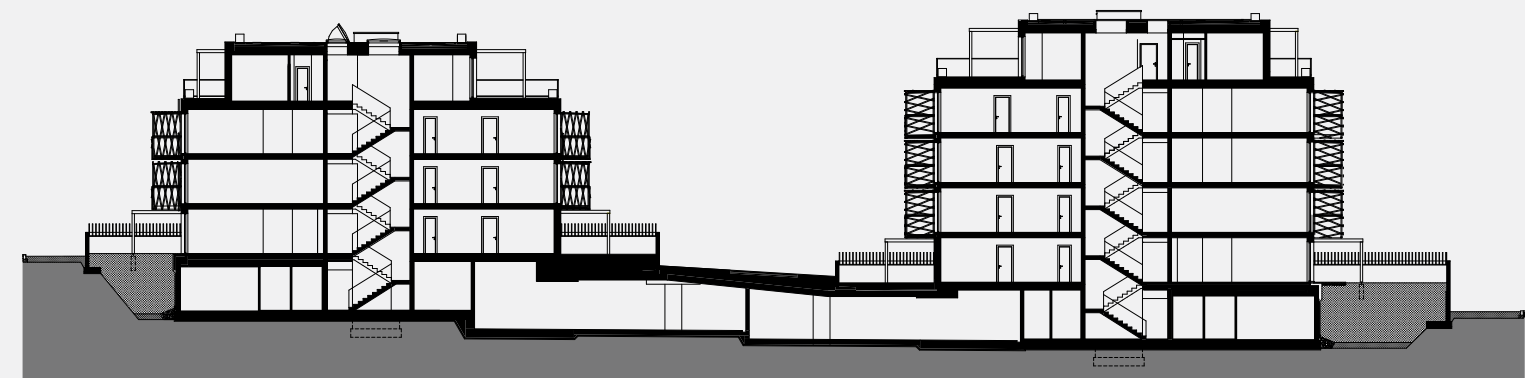
Východný pohľad

Západný pohľad

Rez

Názov	Kolísky
Adresa	Bratislava-Záhorská Bystrica, Pod vrškami
Investor	ITB Development, a. s
Autor	Architekti Šebo Lichý
Autori	Tomáš Šebo, Igor Lichý, Emanuel Zatlukaj, Juraj Murín, Aleš Hradecký, Imrich Vaško, Branislav Groch
Spolupráca	Jakub Vydra, Teodor Pongo, Júlia Jackulíková
Autor urbanistického konceptu	Yashar Architects
Krajinná a záhradná architektúra	Ing. Vojtěch Urban
Štúdiá a projekt	2016 - 2019
Realizácia	2019 - 2020